

SELMECBÁNYAI HIRLAP

Egy évr 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona
50 fillér.

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetéseik megállapodás szerint számítanak.

Nyiltter díja soronként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

D^r. PAULOVICS ISTVAN

Az expediciót s hirdetéseket illető reklamációk a lapkezelő

Joerges Ágost özevgye és fia

ágoth intézendők.

hova az összes pénzküldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Az anyák.

A férfiak hősiessége az anyák tragikumuma. — Amikor a férj a hitvesétől, a fiú az anyától elszakad, hogy háborúba vonuljon, bizonyosan mélysegesen meg van indulva, de egyáltalán türelmetlenül várja az indulás pillanatát. Ujjongva dobják magukat a háború ismeretlen romantikájába, möhön élvezik a kímálkozó új életet, mely eddigelé nem tapasztalt szabadságérzetet támaszt bennük. A tornyosodó veszedelmek megfűszerezik napjaikat és a rengeteg, fáradságos akadályok leküzdésének vágya a legmagasabb fokig duzzasztja önérzetüket. Még azok is, akik időnkint sebesülten térnek vissza hozzánk, teljesen megváltozottaknak látszanak. Arcukon ott ül ugyan a melankólia konor fátyola és a halál borzalmas látásának esendes kifejezése, de mintha az élet közelségéből is visszatekintének a csatamezők rémítő szépségeire s visszagyűdnének a veszedelmekkel kivívott győzelmeik után.

Az asszony, a nő, az anya itthonmarad, csöndesen, megadással türi sorsát, teljesíti kötelességét s lelke mélyén bánkodik az élet megfűszertelen következetlenségéin.

Mert, alapjában véve, mit érdeklik ezek az események. Mi neki az állam, a nemzeti becsület, a magasztalt hősiesség? Férfias, elvont fogalmak ezek, melyekből hiányzik a valódi élet meggyőző ereje. Az anyák nem ellenkeznek, de nem is lelkesednek az állam eszményeiért. Igyekezknek a háborút úgy elgondolni, mint a férfiak: igyekeznek megmagyarázni és igazolni, de ez csak félig-meddig sikerül és az elgondolás nem nyugtatja meg őket. Lelkükben hordják a keserűséget, hogy ez megfűszertelen, hogy ennyi kegyetlenség, bosszúvágy és vérszomjúság lehessen a világon. Az anyák, természetes, női avatásukkal és képességükkel csak kettőben hisznek: Istenben és az életben. Az életben azért, mert emek ők a legelőkelőbb eszközök. Ők hordják szívük alatt s táplálják az új emberiséget; az élet legmagasabb misztériuma az ő nőieségükben nyilvánul meg s közvetlenül folynak be a teremtés nagy művének a megmeggalkotására. Es most látják, hogy azokat,

akiket szívük alatt hordoztak, tápláltak gyöngéden megóvtak, erőszakosan eltépik tőlük s kiteszik őket a legborzalmasabb halál lehetőségének. És a szívükben egy hang szüntelenül azt kiáltja: „Miért”? De sehonnem sen kapnak megnyugtató, vigasztaló feleletet.

Istenhez folyamodnak tehát, a hit erejében találnak vigasztalást, gyógyító balszamat véresre marcangolt sebeikre. Lelküket azonban aggodalom gyöttri, a tanácsatlanság tehetetlensége megfojtással fenyegeti őket, ha olvassák a harctéri eseményeket. Lelkük megremeg a gondolatra: hátha az enyém is köztük van?

Eltöprengenek, hol, merre járhat. Azután elgondolják, hogy sebesülten vagy holtan fekszenek az elhagyott tarlókon vagy hómezőkön. Mikor álmatlan éjszakákon virrasztanak, hallgatják a téli szél bömbölését s elképzelik, hogy fiaik most a lövészárkokban fagyoskodnak vagy dermesztő szélben dideregnek; forró könnyekkel áztatják párnáikat s gyötrelmes kétségbeesésükben imádkozni próbálnak.

Éjjelről-éjjelre hangzik az országban át a végtelen zokogás, de nappalra elnémul a

A három bálvány.

A bölc:

A Csend, a széles, hőmpőlygő folyam,
Mely ringat lágyan, halkan, könnyedén,
Melyen hajóként jár a Gondolat —
A Csend, a Csend, — csak ezt imádom én.

A beteg:

Hálvány testvére csendnek, égi Bóko,
Mely félszüti ádóst ad nekem,
Testemnek ír, lelkemre balzsam —
Én a szelid, szent bókét szeretem.

A költő:

Oh balgák, kik a nagyszerű egésznek
Egy-egy részére esküsztek csupán:
Az én bálványom egyetlen vízdék
A csend, a béke egy-egy csöppje lán!
Kik én imádok, mindent rejt magában,
Mindent legyőz, mert mindennél nagyobb,
Éz győgyít, élet, biztat, fölmagasztal
S mint haincesillag, büszkén félragyog.
A gondolatnak áúsőll szőlője,
Daleknek termő, gazdák melegágya,
Halk bánat anyja s egyben természetje,
Szegény szivelemek ánnepő ruhája,
Kik hirt a földre ádótt fényességét,
Őrök sugárzó, alkotó elem,

Ki nélkül nekem nem is kell az élet,

Kötem, bálványom, küncsem: Szerelmem!

Varságh János.

Névtelen történet.

Írta: Zamaróczy Bertó.

Haraggal, gyűlölettel váltak el. Olyan gyűlölettel, amilyenre csak két, egymást azelőtt forrón szerető lény képes a felhóvülés pillanatában. — A férfi könnyű, sebes léptekkel ment le a lépcsőn. Odalent, a folyosón, még fűtőüzeműt is. Kedves, vidám nőtát, amelyet az ember akkor szed elő, ha nagyon jól érz magát, és a lelke túláradt a boldogságban. De hát kei-e annál nagyobb gyönyör, mint megmutatni annak a másoknak, hogy: nézd, nem fáj; csak azért sem fáj, hogy eltaszítottal; még vigadok is!

A léány elment az ablaktól. Nem nézett a távozó után. Tudta, hogy meg nem fordul; sokkal búszkóbb, meg sokkal dacosabb is volt, mintsem hogy valaha visszaterjen hozzá. S nem sajnálta. Talán ha könyörögve tér most hozzá, csak úgy elzár, mint azelőtt. Gyűlölt végtelenül azt az embert, látni sem akarja többé.

Hogy miért vesztet össze? Talán valami apró, semmitmondó dolog miatt, amit más „okos” gondolkozó ember fel sem venne. De hát ilyen apró, semmitmondó dolgok döntenek sokszor egész életünk sorsán.

Jolán a dacos, heves léányok elkeseredésével megfogadta, hogy bosszút áll. Neveléséig, oktan bosszút, a saját boldogsága árán. Hozzámgé Kálmán legjobb barátjához, a magas, vereshajúsz huzárkapitányhoz, aki annyiszor ostromolta vallo-másaival. A kapitány jó pajtás, kedves cimbra lehetett, a léányok azonban cifra ruháján, fényes kardján kívül semmi vonzót sem találtak rajta. Pedig Jolán azok közé a léányok közé tartozott akik az olyan üres semmiségekre, mint a cifra ruha s fényes kard, nem adnak semmit. De lát nem volt más kéznél s ő erővel térjhez akart menni, — hogy az a gyűlölt ember meg ne előzze valamivel. Pedig az a gyűlölt ember sokkal, sokkal önzetlenebbül, komolyabban szerette, mintsem a bosszú csak eszébe is jutott volna.

Mikor a fnom, aranysegédjű elhagyósi kártyát a kezébe kapta, akkor sem a saját boldogtalanúságára, vesztésére gondolt. Feljajdult a lelke: hogy az a mély érzésű, komoly gondolkozású léány hogy tőlt el majd ezt a hosszú, hosszú életet egy úresfény, fűreskedély ember oltakán.

Kálmán különben is azok közé a józangondokozású emberek közé tartozott, akik az őket ért súlyos csapás alatt nem követnek el mindjárt boldogságokat. Nem lövik magukat fűbe, hanem pászszólag szápen beletörődnek a változhatatlanságba. Kissé lefűsűte a haját, hogy a hírletlen támadt erős fölvetel ne lússák meg hómoklón. Magára emelt feket, nyugodt arccal kellett járnia tovább

szent fájdalom, mert az anyák hőiesen lelküzik szenvedéseiket. És ha bekövetkezik a bizonyossággal szomorú órája, mikor a biztató reménységet eloszlátja a sötét, fekete gyász: a lelke mélyéig sebzett anyá visszahűződik csendes szobájába, bezárja maga után az ajtót s először szekrényéből a fételt gonddal őrzött szent emlékeket: a kis cipőt, az első gyermekruhát, az utolsó cívruhát, az első írásbeli gyakorlatot és az utolsó levelet. Magába szívja képzelt illatukat, átéli még egyszer anyaságának minden boldog napját, amíg végre a szíve megszakadással nyelgeti s könnyeinek a forrása kiapad.

Ilyen az anyák néma szenvedése. Elrejtőzik ez a szenvedés a szobák csendjébe, az éjszakák átláthatatlan sötétségébe, de benne van az egész világ, az egész emberiség áhitatos, szent fájdalma. És az anyá mindig úgy áll, hét fájdalmas sebével, mint Mária Krisztus keresztjénél. Ezért emelte az emberiség az anyákat az Istenség magaslataira, mert az anyá, mikor igazságért könyörgő az Istenhez, maga is istenséggé válik és szívében hordja a szeretet kiapadhatatlan forrását, mely egyedül tudja csak az élet minden szenvedését elviselni.

A fájdalmas Szent Anya leszállott mennyi trónusáról s ezerúyi alakban járkal közöttünk véres sebeivel. Boldog, aki az istenség mását felismeri bennük s alázatosan megcsókolja ruhájuknak a szegélyét...

Közgyűlés.

Selmec- és Belábánya szab. kir. bányaváros törvényhatósági bizottsága, *Ivanka István* főispán elnökölésével, folyó hó 12-én tartotta január havi rendes közgyűlését.

Felolvasásról szóló részletes tudósításunk a következő:

„A hivatalba, a közös étközbe. Végigenni jó étvágyal az ebédet, hogy valaki észre ne vegye, milyen feleslegesnek találja ő egy idő óta az evést-írást, az egész életet. — mindent. Hangosan, kissé megvetőleg kezdett beszélni a világról, a társadalomról, a szerelemlről, sőt önmagáról is. Ha valamelyik ismerőseivel találkozott az utcán s az megkérde, hogy van? — kihúzta magát szépen s rendes, könnyed modorán mondta: „A házamat tejetjét most igazítottam; nem ázik a fejemre, ha esik az eső; pénzem is van egészséges is vagyok, még csak néhány sincs. Tehát jól vagyok, egészen jól. — A többi? ... Én letenem, a többi! Hiszen az ember lassan megalkuszik a sorssal s egyenkint mond le minden kedves, szép álmáról. Olyan ingyentelen, csöndes lesz, még a kedves nőit is elhagyogátja, elfelejteti mind ... Később még arra a tudatra is érked, hogy ő voltaképp megelégedett, boldog: hiszen nem éhes s van egy zúg, ahol este, mikor odakinn sötét és hideg van, meghúzhatja magát.

Este korán fektül le. Nem kereste fel mulató társait, hogy dözsölésbe, magára erőszakolt dalokba fojtja fájdalmát. Tudta, hogy ember használ semmit; még fáradtabb, életuntabb lesz utána az ember. Olyan jól érezte magát, mikor elloította a lámpát s behúzta a függönyöket, hogy nem lát többé senkit s őt sem látja senki. Szinte kellemetlenül hatott reá, mikor reggel beszuródott a nap sugará a sötét kis ablakfüggönyön által. Csak

Elnök: *Juánka István* főispán; jegyző: *Sztancsay Miklós* városi főjegyző.

Jelen voltak: Altman Imre, Arthold Géza, Ács József, Árkosi Béla, Balás Hógy dr., Bencez György, Csányi Ottó, Dobó Sándor, Dobrovits Mihály, Dutkó János, Engel Zsigmond, Ernst Zsigmond, Farbak István, Fízely Károly, Greguss Antal, Händel Vilmos, Horváth Kálmán, Joerges Ágost, Kapp Jakab dr., Kálhlich Károly, Lestyánszky József, Miklósy Zoltán dr., Morávek Antal, Oszwald Gusztáv, Pachmayer János, Rappensberger Vilmos, Siposs Ferenc, Sobó Jenő, Sós Antal dr., Székely Vilmos, Szancsay Miklós, Tandlich Ignác dr., Veresi Tóth Imre dr., Vadas Jenő, Vas Antal dr., Vitis István dr., Vörös Ferenc, Zólyomy Imre és Zsámber Pál törvényhatósági bizottsági tagok.

Ivanka István főispán, üdvözölve a bizottsági tagokat, a következők, nagyatúzó és költői gondolatokban gazdag beszéddel nyitotta meg a közgyűlést:

„Igen tisztelt városi törvényhatósági bizottság!

Új esztendő kezdünk. Új könyvet nyitunk életünk iktatójába. Az 1915-ös évszám kerül esztől egy évig minden okmányunkra, minden iratunkra, minden levelünkre. S noha az újra lelevelőző fákon kívül, amelyek óvgyűrűkben öröklük meg e változást, erről a nagy természet, az örök mindenség tudomást se vesz, nekünk, gyarló, halandó embereknek, mégis nagy jelentőségű ez az általunk megálapított időpont. Amidőn egy ilyen határkövet elhagyunk, álló, hogy e helyről én is figyelembe vegyem s a törvényhatósági bizottság tisztelt tagjainak boldog üjszendentőt kívánjak.

De ez nem elég. **Boldogabb** üjszendentőt kell kívánnom. Mert az elmúlt, ha adott is valamit jót, inkább csak némi biztatást, de annál több gyászt hagyott reánk. Szerencsénk dicséletlaga lehanyatlott. Dicsőségünk a déli harctéren, mikor már azt hittük, hogy kezünkben a teljes győzelem zászlaja, mint füst és pára szerlefoszlott s keserű, sötét gyásztát a felső harctér északfénye se tudja egészen eloszlantí.

Ez azonban nem ok rá, hogy kétségbeesünk, elcsüggedjünk, sőt annál északtabban, annál nagyobb lelkesedéssel kell a nagy küzdelemben harcolnunk, ebben, az Ember Tragédiájába bele nem álmódott világepepeában. Föl a fő-

a kis gyermekek s elégedett, vidám emberek szeretnek karolni kelní. Azok, akik úgy érzik, hogy nincs többé a világon mit keresniök, kellemetlenül hagyják el nyugvóhelyüket. Olyan feleslegesnek tetszik néha a felkelés, az öltözököds.

Különös, hogy az ember lelke megéri a messze távolban is, ha a szeretett lény szenved; ha volna még egy mákszemnyi nehezletés szívében, hogy elszökjön ilyenkor mind! Jólán torkig volt már a sok ószinte, szívből jövő gratulációval, a leányok félig irig, félig gúnyos célzásával. Egy gondolata volt csak, hogy az ember, akinek előbb remegve áldotta meg minden lépését boldogtalan s boldogtalanságának ő az oka ... Néha egész nap az utcákon barangolt céltalanul. Kimondhatatlan vágy kínoztá, hogy találkozzék valahol úgy véletlenül Kálmánnal. Milyen jó volna, ha egyiknek sem kellene megalázkodni s mérges jóvá lehetne tenni mindent! Ha elmondhatná, mennyire általánosokdát, mennyit szenvedtek azóta, hogy könnyelműen otthagyták egymást!

S egészzer aztán csakugyan találkoztak. Már messziről meglátták egymást. Hirtelen úgy érezte mindkettő, hogy jóleső, kellemes meleg tölti be a decemberi levegőt, hogy a járó-kelő ember mindmegannyi kedves, rokon lélek, akiket sorba kellene ölelni mind. Az a mondhatatlan boldogság az, mikor az ember hosszú idő után újra közelébe jöhet annak a — talán e nagy világon egyetlen — lénnynek, aki az ő nyelvén beszél, vele érke ... Lassú

vel, föl a szívvel s mondassuk magunknak **Madách** Istennek: „Mondottam, ember, küzdj és bízz-bízzál!”

Ebben a bizalomban nyitom meg a mai napon törvényesen egybehívott ezévi első közgyűlést. Mielőtt azonban a napirendre térnénk, kedves kötelegetés teljesíték, amikor öngyáságának, a polgármester úrnak s a vezetése alatt álló tisztikarnak, de az egész tanácsnak, valamint e bizottság minden egyes tagjának köszönetet mondok azért a buzgó, hazañas tevékenységért, mellyel, a mult év válságai közepette is, e város ügyeit intézték s kérem, hogy az előtűk álló, talán még nagyobb feladatokkal szemben is tartsák meg buzgalmaikat. Jóvával igyekezettük a hazafi-lelktűk teljes egységülát.”

Horváth Kálmán kir. tanácsos, polgármester, a maga és tisztársai nevében, hálás köszönetet mond a főispán elismerő, buzdító szavaiért s javaslataira a szép és tartalmas elnöki megnyitót egész terjedelmében jegyzőkönyvébe iktatja a közgyűlés.

A polgármester mindenre kiterjedő, alapos jelentése szerint a városi háztartás és közgazdasági multévi december havi állapota akadálytalan és rendes volt.

A m. kir. belügyminiszternek két rendeletét, melyekben a város részére 50 ezer, a városi rendőrség fejlesztésére pedig egyelőre 20 ezer korona állami segítséget utalványoz, hálás köszönettel veszi tudomásul a közgyűlés.

Három belügyminiszteri rendeletnek tudomásul vétele után, Budapest székesfőváros közönségének megkeresésére, a Vörösféldhó javára 200 K-t szavaz meg a közgyűlés.

Nyitra r. t. város tanácsának átiratára melyben a most folyó háborúban elesett hőseink neveinek emléktáblán való megörökítését javasolja, a közgyűlés utasítja a város tanácsát, hogy a javaslatot annak idején terjessze a közgyűlés elé.

A városi házépítárnak és az összes alapoknak 1914. december havában történt rovanóslását tudomásul veszi a közgyűlés, ugyancsak tudomásul veszi, hogy a város a bányakincstárol, a december hóban megtartott árverésen, több rendbeli ingatlan vásárolt s a tanácsos a további intézkedések megtételére utasítja.

Schramek Lajos selmecebányai szobafestő, a magyar állampolgárság megszerzése végett, a város

vontatott léptékelk közlekedtek egymáshoz. Nem tértek ki. Kálmánnak vadul vert a szíve. Olyan könyörgő, sirni való hangulata támadt, mint a gyermekeknek, mikor attól fél, hogy verést kap. Láta már messziről a leány szomorú, szerelmes arcát s felemelte kezét, hogy feljelle nyujtsa.

A föloldalon akkor került befelé a hosszú huszárkapitány néhány hangos társával s lánán nevetve intett barátjának; mennyasszonyát talán észre sem vette. Kálmán akkor ért egészen közelébe a leánynak s most már hirtelen szigorú kemény vonás tette hideggé arckifejezését. Megemelte kalapját s köznyösen köszönt. Mintha valami gyűl, hideg, sértő gúny vegyült volna hangjába; Jón legalább úgy vette észre. S ekkor ő is nyugodtan, idegentől nézett reá nagy kék szemével s gögösen hajította meg fejét ... S ahogy így elmentek egymás mellett, úgy érezték, hogy annak az izzó tűzgyölköm odafönt semmi, épen-séggel semmi kellemes, melegítő hatása nincsen; hogy a fényes kirakatok, a vigan tovarobogó lovasut, a sürgölődő emberek, de maga az élet is haszontalan komédia, — nem ér semmit ... Hogy vannak megüszethetetlen, sósá viszna nem tőrt pillanataink, amikor jóvá tehetnők mindazt, amit elrontottunk. Amikor csak a kisujjunkat kellene kinyújtani boldogságunk után s háttá fordítunk neki ... Beszélünk egymás nyelvén s mégse értjük, nem tudjuk megérteni egymást!

községi kötelekben való fölvetélt kéri. — A közgyűlés a kérelemnek helyt ad, biztosítja az 1879. évi 50. l.-c. 8. §-ának 2. pontjában megkötött illetőségi felvételt, kötelezi azonban a folymódott, hogy a városi tisztviselő nyugdíjlapba 20 K-t fizessen s a magyar állampolgárság megszerzését a város tanácsánál legkésőbb egy év alatt igazolja.

Lehoczky József borbély- és fodrászmester a Magas-házban lévő üzleti helyiségnek további 6 évre való bérbeadását kéri. — A közgyűlés az üzleti helyiséget, 1915 május 1-től számított további 6 évre, évi 246 K bérösszegért bérbeadja. A gyűlés vége délután ½ 5 órakor.

A modern egyéniség tragikuma.

Négy évszázad óta az európai kultúra szakadatlanul azon dolgozik, hogy szabad érvényesülést biztosítson az egyéniségnek. Amit a világ egyéni legnagyobb költője, Goethe, az emberi nem legnagyobb boldogságának tartott, az egyéniséget, azt a humanizmus, a reneszánsz, vagy a reformáció, a francia és angol forradalom csak lépésről-lépésre tudta kiküzdéni. Szabad egyéniséget vagy egyéni érvényesülést a középkori világfelfogás nem tűrt meg soha. Mint ahogy a középkor egyáltalán nem ismert a mi fogalmaink szerint vett társadalmat sem. Mert abban a korban mag a egyén nem akart soha, semmit. Vagy a szövetség, vagy a cél, vagy a testvériség, de elsősorban a vallási közösség irányította cselekvését. Ebben az időben az átlag-egyéniség olyan, mint az a nagy közösség, amelyhez véletlen folytán tartozik. Mintegy szellemi egyruhába bujtadják az embereket. Úgy cselekszik, hogy maga előtt látja, ahogy a szomszédja vagy a följbvalója kívánja. És aki nem tud ezekhez a formákhoz, külsőségekhez, eszmévilághoz, cselekedeteihez hozzásimulni vagy hozzáidomulni, meg nem tűrik. Mint hite hagyottat, vagy árulót, vagy forradalmárt megvetik, sőt szigorúan büntetik. Béklyót raknak az egyéni érvényesülésre és sorsa a bitó, az üdözés vagy a máglya.

Az átlag-embernek ez a megköötöttsége azt eredményezi, hogy a léleknek nincsenek szárnyai. Ez a magyarázata a tudomány, a művészet, a technika, sőt az ipar megbénulásának. Szóval síri csönödséggé honol ott, ahol az egyéniség érvényesülést kívánhatna. De az egyéniség kultusza nehéz szociális veszedelmeket is rejt magában. Az egyéniség tragikuma éppen az *egocentrikus* világfelfogásban rejlik, ebben a sajátosságot *én*-kultuszban. Ahelyett, hogy az egyetemesség egy lánczemenének érezné magát az egyén és minden erejével az egyetemes emelkedésének, boldogulásának útját egyengetné azzal, hogy saját képességeit állítja szolgálatába, a köznek az erős egyéniségek első sorban *önmagukat* állítják az egyetemesség középpontjába. És mégis örökös töredés az a gondolat, hogy mindenünkön önmagában is valaki. Önmagunkban hordjuk az előttünk élő nemzedékek minden törekvésőt, küzdelmét és csak folytatjuk azt a munkát, amelyet megkezdettek. Ez adja meg a múltnak a jövővel való kapcsolatát. Egyedül élő ember szociális értelemben olyan ma, mint Robinson a Senki szigetén.

És itt kezdődik az egyéniség tragikumája. A mai ember nyugtalanul, bizonytalanul ingadozik saját egyéniségének terhe alatt, amely mindeudáron függetlenül akarja a köznapit, a tucatemberek közül, de viszont éreznie kell, hogy egymagában meg nem állhat, semmiképpen nem tud boldogulni. Az ember természetesen állapotában, amikor még igényei egyáltalában nem voltak, főleg a tropikus égő alatt, akkor még lehetett egyéni elszigetelésről beszélni. De a mi életfeltételeink között, a

mi kultúránk mellett, amikor óráról-óra érezzük, mennyire szükségünk van egymás segítségére, támogatására, elnézésére és türelmére, a teljes egyéni függetlenség fantasztikus álom. És míg az egyéniség örül küzdelmei fölött, hogy függetlenítse magát embertársaitól, a másik oldalon szünet nélkül, szükségletei révén tudnia kell, hogy csak velük, áttükkel boldogulhat. A saját érdekében is meg kell akudnia, hogy a rideg valószínű könnyörtelenül széjjel ne zúzza azt a kópot, amelyet önmaga alkotott. Az önző világfelfogás, amely elsőül az én uralmát hirdeti, csakhamar látni fogja, hogy homlokát sebzí véresre lépten-nyomon, amint a való rideg életben keres érvényesülést. Az ember természetéről fogva nem ragadozó állat, hanem háziállat, amely csak együttélésre van teremtve, nem élhet szabadon az őrsengetében. És mindaz, amit ez a közösség megkíván évszázadok múlva mind erkölcsöt, szokást, vallást fogadta el az emberiség.

Az egyéniség tragikus összeütközése napról-napra jobban kieleződik. Nagy költők államférfiak bizonyos korok kitmagasló nagyjai saját egyéniségük súlyával vívják ki azokat a kedvetleneket, amelyeket legvégül mégis az egész társadalom egyformán élvez. Gondoljunk csak a szőlés- és sajtószabadságra! Ezeket tartjuk az utolsó század legnagyobb szellemi vívmányainak.

De másrészt nincs olyan hatalmas egyéniség, amely annyira szuverén volna, hogy maga törhetne utat magának. Az anyaföldből nem törhetné előre büntetlenül semmilyen tehetség. Mélyen gyökerezik előző korok hagyományában, szokásaiban, hogy felélemelkedhess a többségen, anélkül, hogy vele összeütközésbe kerülne. Csak úgy állhat fenn az a nagy közösség, amelyet társadalmunk nevezünk. Ha mindenki csak parancsolni, uralkodni kíván, rabszolgája lesz annak, aki nálánál hatalmasabb. Amint a nyomdellét megszűnt, az emberek érezték, hogy kell lennie olyannak, aki parancsol és olyanoknak, akik engedelmeskednek. Amig az *én* imádatra nem létesülte, egyéniségi téboilya, addig igaza van Goetheének, aki az egyéniséget az emberi nem legnagyobb boldogságának tartja. A természet olyanoknak alkotott bennünket, mint a kannibálokot, csak a kultúra szelídítette az ősi vadsgókat. A természet egyszerű gyermeke azt tartja: kiki magáért, a kultúra felfogása arra ösztönöz bennünket: valamennyien egyéret, az egyes az összességért... Az önfentartás ösztöne természetből fakadó, a faj fenntartása már kulturális haladás. Igen gyakran ingadozik az állati ösztön és a kulturális érzés között. Ezt a visszacsézt lélektanilag megértjük ugyan, de etikai szempontból nem tarthatjuk igazoltnak. Ezért jelentet haladást az emberiség történelében, mikor már megbecsülte embertársát s tisztelte, mert bizonyos tekintetben függ helyzetben élünk valamennyien. Az a legérősebben kifejtett egyéniségnek kell legjobban tisztelnie a törvényt, amely minden emberrel egyformán gondoskodik és jogegyenlőséget híd. Ez a legfontosabb érdeke a társadalomban élők embernek.

Fokról-fokra jutunk el legvégül arra, hogy miben áll voltaképpen a modern egyéniségek tragikumája. Ezek az egyének összetesznek a szabadságot a törvénytelenességgel, az egyéniséget az egyénnel. Az őserődben még megállított az *én* fogalmának ekkora kultusza, de a mi modern társadalmunkban nem képzeltető, nem kívánható és legkevésbébbé sem válósítható meg. És ha nem akarjuk azokat a szellemi vívmányokat tomegestül halomra dönteni, amelyeket évszázadok óta megalkottunk akkor meg kell akudnia a mindent elsöprő egyéniségnek, az én kultuszának azzal, hogy saját énjét alárendeli a köznek, az egyetemességnek. A parancsolást épügy meg kell tanulnia, mint az engedelmesseget. A mi kultúrallamunk ezen a berendelkedésen nyugszik, ez tartja fenn. És abban áll jórészt az átlagember szenvedése is, hogy az úgynevezett *modern* egyéniségek nem

akarnak engedelmeskedni a közónak, az egyetemes embernek. És mert nem akarják, nem tudják megtanulni, hogy minden kiváló kultúrleány csak akkor értékes, ha kellő helyen tud parancsolni és engedelmeskedni is. Ez a tragikai összeütközések elkerülésének egyetlen módja.

Sebestyén Károlyné.

HIREK.

A liecumi főgimnázium gyászja.

Fuesko Mihály dr., a selmecbányai ág. ltv. ev. liecumi főgimnázium tanára, a cs. és kir. 38-ik gyalogezred 14-ik századának tartalékos őrsvezető, 1914 december hó 8-án, az Aranylovóc előtt magaslaton, szerb ellenséges golyótól föbtalálva, életének 30-ik évében a hazáért és a királyért hősi halált halt.

A liecumi főgimnázium tanára kora egyéni legbüzsőbb, leghetőségségsőbb tagját vesztette el a megboldogultban, aki nemcsak mint tanár volt kiváló, nemcsak mint ember volt rendkívül rokonszenves és szeretetreméltó, hanem mint természettudós is egyike volt a legjelesebbeknek.

Gyögléden született 1885. február 21-én. Tanulmányait a ceglédi polgári iskolában a soproni ev. liecumban s a budapesti tudományegyetemen végezte. Itt nyert 1909 június 19-án bölcsész-doktori, 1911. március 13-án pedig tanári oklevelet. A kiváló képzettségű fiatal embert *Magócsy-Dielz Sándor dr.* egyetemi tanár, az európai hírvé botanikus, vette maga mellé s 1909. január 1-től 1912 november hó 30-ig az egyetemi főnövénytani intézetnek volt a tanárségéde *Vildis István dr.* nagy főiskolai tanárrá való kinevezésével a selmecbányai lie. főgimnázium Kormányzó Testülete *Fuesko dr.*-t hivta meg a megüresedett tanszékre. Állását, mint helyettes tanár, 1912. december 1-én foglalta el. Rövid kilencévi működése után a miniszter rendes tanárrá nevezte ki.

Mint tanár mindenképpen méltó volt kiváló elődjéhez, kiben az intézet olyan sokat vesztett. Pedáns, de nem kicsinyes; kiváló előadó, tárgyát a természettudományokat, rajongással szerető. Tanulmányainak nemcsak tanára, nevelője, de jóakaró barátja, menten minden póztól, minden nagyképűsködéstől. Fogékony egyéniség volt; szárnyait igazában csak most kezdte bontogatni. Az egész ember csupa igéret volt: szép, nemes és hasznos munkáinak igérete. Tele tervekkel, tele a munka vágyával, az alkotás ösztönével. Tervei mögött kemény és önfegyelművel nagyravölvet akarat állott. Munkájára mögött erő és céltudatosság, amely pontosságával és megbízhatóságával szinte megdöbbentette a vele nem egyzakabús embert. Élészembű, pontosan megfigyelő, szívós természetű, izmos akaratú és igen józan, szinte hidegelmű ember volt, egyáltalában nem a hangulatozó ember. Bizalmas baráti körben, megszokott társaságban konollysága, hidegsége fölengedett s tudott kedélyes, humoros is lenni. A harcéről jóbarátainak írt leveleiben is igen sok a humoros megjegyzés, leírás. Szíveskedés szerette a természetet, a tudományt; rajongott a haladásért, a szépséért; szinte kereste a küzdelmet.

Irodalmi munkái: A papilionata természetlának anatómiái, fejlődéstani és biológiai ismertetése. 1909. Az Atriplex-magvak polymorfizmusa és csírázóképesége. 1910. — Az aszrenchymáról. Virág-biológiai megfigyelések a Campanula-fajokon. 1911. — A burgonya hypertrófiás szövetei. Csírázó sulyommag. 1912. — Néhány kétsziki nővény szikvelevének regeneráló sarjadzása? Tanulmányok a növények gíroszkópos mozgása köréből. 1913. — Az eperfa parthenokarpiája. A Fritillaria imperialis teratológiai hívmírjáról. 1914. — Ez az utóbbi tanulmánya már a halála után

jelent meg a Botanikai Közleményekben. Tanulmányai német nyelven is megjelentek s nem egyik valóságát feltűnést keltett. A Tanulmányok a növények higrószkópikus mozgás körülből e tanulmányát kedves szeretet tanára, legnagyobb megértője, tanácsadója és buzgóltója: *Malgöcsy-Dielz Sándor* dr. egyetemi tanár mutatta be a Magyar Tudományos Akadémia 1913 április 21-én tartott ülésén. Egy tanulmányát a Flóra c. német folyóirat most közli.

Menyai ígére, mennyi biztató kilátás! S mindennek véget vetett egy gyilkos szorb gyilkos, buta golyója. . . Halála nagy vesztesége a tudományak, nagy vesztesége az intézetnek, mely nemcsak és hősi emléket mindvégig meg fogja őrizni . . .

Hősi haláláról egy bajtárs *Suhajda Lajos* tanárnak a következőket írja:

„B lapját vettem s feltehetetlen, jó bajtársam emléke is kötelez arra, hogy halála körülmenését bővebben megírjam. — Előrebocsátom, hogy minden írói színezés nélkül, egy egyszerű szavakkal, ószintén írom le Őnök. Alult évi szeptember 16-án, mikor ámentünk Szerbiába, kerülünk egymás mellé. Útközben elbeszélgetünk s én azonnal felismertem benne, mint Őn is írja, a derék, jóravalló és tanult embert. Ő engem, mint ismeretlenül, ettől kezdve kitüntetett barátságával. Egymás mellett voltunk mindig, ha dectungot csináltak búrhol, csúllt csináltak, mi űtközben közösen voltak nálunk elvédtünk egymástól, mindig csak egymást kerestük; szótval: halála perczben folyton együtt voltunk. Most, az utóbbi időben, főtiságosan ígés volt. Toltszór, minden ok nélkül, összehúzlakoztunk. Később megbánva, mindig azon panaszkodott, azt emlegette, hogy ázi közöl halálát. December 8-án reggel 4 órakor indultunk. Irányunk Aranytelek felé volt. Előttünk a Kosmaphygy, melyet az ellenség erősen megszállva tartott. Felhők, igen kevés veszteséggel, megtárlzeltettük a hegy tetőjél. Az ellenségől, minyegy harminc lépés választást el bennünket, mikor erős bombadozással fogadtak. Mi szoronyrohammal választottunk. Egy golyó engem vállán talált, de csak könnyen, úgyhogy azért harca képes maradtam. Szegény, jó bajtársam nézte meg. Indultunk tovább vele mikor az ellenség fűtában hátrafelé lélt. Ekkor egy golyó fejen találtá. Estében elkaptam, hívtam egy párt emert, hogy levessék a híflaplatra, de talán ötven lépést tettünk vele, midőn kielehelte nem s lelket, minden utolsó szó nélkül. A hegy oldalán temették el, az utolsó márkát féden el dotam tére.“

A liceumi főgimnázium, a hír hívatóság megérkezése után, gyászjelentést ad ki s a boldogult emlékre gyászünnepeket rendez.

— **Közigazgatási bizottsági gyűlés.** Selmece- és Belsőbánya sz. kir. bányaváros közigazgatási bizottsága. *Leánka Iszván* főispán elnök lévelé, folyó hó 13-án tartotta január havi rendes ülést. Jelen voltak: *Arthold Géza* közigazgatási tanácsos, arvaszéki elnök-helyettes, *Balás Hugó* dr. úrszül főjegyző, *Draskóczy Jenő* kir. műszaki tanácsos, *Horváth Kálmán* kir. tanácsos, pogármeister, *Kapp Jakab* dr. úrszül főorvos, *Kegey Sándor* kir. tanácsos, pénzügyigazgató, *Lipsey Ervin* dr. kir. főjegyző-helyettes, *Szűcsy Miklós* főjegyző, továbbá *Farbaky István*, *Greguss Antal*, *Händel Vilmos*, *Jezsovics Károly*, *Joerges Ágost*, *Lestvánszky József*, *Oszwald Gusztáv* és *Rauchaubauer József* dr. választott bizottsági tagok.

Az egyes szakferendések jelentését után az egyes bizottságokat választotta meg a gyűlés, il letölég nevezte ki a főispán. — Az ipariferendés tagjai lettek: *Greguss Antal* és *Platthy Antal* rendes, ifj. *Hornyaszek István* és ifj. *Oszwald Gusztáv* póttagok. A tanítói vezesye nyugdíjbizottság tagjai: *Horváth Kálmán* és *Jezsovics Károly*.

A fegyelmi-választmány tagjai: *Páfi Péter*, *Kegey Sándor*, *Händel Vilmos* és *Jezsovics Károly* rendes, *Draskóczy Jenő* és *Oszwald Gusztáv* póttagok. Az árvaszékben beadott felelőselemek elbírlálására hívatott bizottsági tagjai: *Händel Vilmos*, *Jezsovics Károly* és *Joerges Ágost* választott, *Farbaky István*, *Greguss Antal* és *Oszwald Gusztáv* a főispántól kinevezett tagok. A börtönvizsgáló-bizottság tagjai: *Balás Hugó* dr., *Händel Vilmos*, *Joerges Ágost* és *Oszwald Gusztáv*. Az adóügyi bizottság tagjai: *Farbaky István*, *Hornyaszek István*, *Jezsovics Károly* és *Lestvánszky József* rendes, *Greguss Antal* és *Oszwald Gusztáv* póttagok. Az adók és átadókat eleni felszólalások elbírlálására hívatott küldöttség tagjai: *Greguss Antal*, *Händel Vilmos*, *Jezsovics Károly* és *Oszwald Gusztáv*. Az egészségügyi bizottság tagjai: *Dobrovits Mihály* és *Mátray Gusztáv*.

— **Kitüntetés.** Ófelsége, a király, *Tilze Oszkár* 69. gyalogezredbeli századosnak, az ellenességben emeltetett vitéz és eredményes magatartása elismeréséül, a katonai érdemkereszt hadiékiérménye s 3 osztályát adományozta.

— **Előadás az Úrnök Kongregációjában.** A selmecebányai Úrnök Kongregációja, a haréteren kizáló katonák segítségére s az itthonmaradt nyomorgó szegények javára, ma, vasárnap délután 5 órakor, *Boltenau Géza* főiskola tanár előadóteremben, a viággháborúról, vitétiét kárpékkel, előadást rendez. Belsőpótlj nincsen, szíves adományokat azonban köszönettel fogad a Kongregáció.

— **Eljegyzés.** Ifj. *Ujvácsy György* bruck-királyhadil m. kir. állományúti művezető eljegyezte *Boroska Jánoskát*, id. *Boroska Lajos* nyugalmaszótt m. kir. bányaválasztó leányát Selmecebányán.

— **Selmecebánya népességének 1914. évi statisztikája.** Selmece- és Belsőbánya szab. kir. bányavárosban, az anyakönyvi hívatóság kimutatása szerinti, az elmúlt 1914. évben 202 fű és 190 leány született. Elhalt 198 férfi és 204 nő. Az apadás tehát 10.

— **A félév vége a főiskolán.** A selmecebányai m. kir. bányászati és erdőszéli főiskolán folyó hó 25-én fejeződnek be az első félévi előadások. Február 1-én kezdődnek meg a rendes félévi vizsgálatok s tartanak egészen február végéig.

— **Balázósás.** Nagypalunai és Törödelviki *Platthy Antal*nak, szűl. Szentjóból Szánó Judit, *Platthy Antal* selmecebányai vaskereskedő özvegyje, folyó hó 8-án, életének 85-ik évében, Pomázson elhunyt.

— **Orvátmadás egy mérnök ellen.** Jáni János, a selmecebányai zűdómérvéknél alkalmazott bányamunkás, *Szenes Fülöp* bányamérnököt, midőn folyó hó 9-én a ribnikai fűrészalomában hivatalos szolgálatot teljesített, késsel meglátáta. *Szenes* mérnök a támadást egy deszkadarabbal hártotta el magától, mígsem a dűbögő munkást egy altisz felöta s társaival a rendőrségre vitette. A rendőrség a tettest kámalgatta, leaertörtáta s ügyét a bírósághoz tette át. A támadásra az adott okot, hogy a mérnök a munkást, hanyagsága miatt, 2 koronára megbűntette.

— **A hadbavonultak családjáért.** *Händel Vilmos* honfi ev. főesperes a nagyhonfi ev. egyházmege egyházában, a Vöröskeresztheget s a hadbavonultak meséges, nyomorgó családjai számára, újabban ismét 441.48 K-t gyűjtött. Az összeget *Leánka Iszván* főispánhoz, a nagyhonfi ev. egyházmege lellelyelőjéhez juttatta.

— **Az Ev. Nőegylet a hadbavonultakért.** A selmecebányai Evangélikus Nőegyletek, a hadbavonultak számára, az elmúlt héten adakozott: *Fiala Margit* 1 pár érmeleget, *Gójsz Jolán* 10 pár érmeleget, *Heozicsné Anna* 4 pár érmeleget, *Hoivay Mariska* 1 pár érmeleget, 1 hóspákit, *Jaeger Gyuláné* 2 trikónadrágot, *Kartaiák Józsefné*

1 prámkarmantyút, 2 prámgallért, *Lenesó Luci* 1 pár érmeleget, *Lányeg Katlca* 2 pár érmeleget, 1 hóspákit, *Makavé Miklósné* 1 háskötőt, 2 pár kapcát, *Osztrouczky Edit* 1 pár érmeleget, *Posta Ilonka* 2 pár érmeleget, *Polónyi Emma* 1 pár érmeleget, *Szever Katóka* 1 pár érmeleget, *T. S. 20 K-t*, *Veith Józsefné* 2 hóspákit, 65 dképtelét, *Waltersdorfer Károlyné* 1 pár érmeleget, 1 hóspákit, *Dolgoczka: Bánik Etelka*, ósv. *Baumerth Lajosné*, ósv. *Bernhardt Adolfné*, ósv. *Hermin, Dimák Jolán*, *Fizély Vilma*, *Fogl Mária*, ósv. *Gyurkovits Andrásné*, *Hrivnák Aranka*, *Joerges Ágostné Kachelmann nővére*, dr. *Kovessi Ferencné*, *Makovitszky Józsa*, *Majovszky Jolán*, *Mátray Gusztávné*, *Osztrouczky Gyuláné*, *Papp Istvánné*, *Paulinyi Rózsika*, *Paxner Vilma*, *Pobuda Malvin*, *Polák Margit*, *Posta Ilonka*, ósv. *Posta Miklósné*, *Scheifier Aurélné*, *Schrohm Erzs*, *Suhajda Lajosné*, *Stanga Hilda*, *Stempel Margit*, *Szever Pálné*, *Unger Ilona*, *Vassányi Etelka*, *Weisz Melánia*, *Zatykó Jolán* és *Zsámber Pálné*. Elkészült: 27 hóspaka, 26 pár süksövendő, 1 pár lábszárvédő, 51 háskötő, 42 melvüde és hátvüde, 28 zsekendő, 30 lelkötő kendő, 5 mellény.

Az »Aranyat vas rit- mozgalom részére vasgyűrdit becszerelt: *Batyl Ilonka* 1 aranygyűrdit, *Dianiska Jánosné* 1 aranyfüggőt, 1 gyűrdit, 3 ezüsttörmekelt, *Jelinek József* 1 aranykeresztet, 3 fűbevalót, *N. N.* 1 aranygyűrdit, 1 ezüst karkötőt, 5 K-t, *Peternák Gizella* 2 arany fűbevalót, *Prunyi Károlyné*, 1 aranygyűrdit, 1 arany mellitűt, 1 arany karkötőt, *Vodicska Ilonka* 1 aranyszívet, 2 arany fűbevalót, 2 ezüsttörmekelt. Az eddig becszerelt gyűrdik száma 388.

Plakettet vett: *Fekete Lajosné* 1. *Szólar Lajosné* 2 dróbt. Az eddig eladott plakettek száma 41.

Az Ev. Nőegylet eddig 342 katonát látott e melög ruhanemével.

— **A közönség figyelmébe.** Utóbbi időben több és több panasz érkezett a városi hatósághoz, hogy egyesek szegénység bizonyítványokkal járnak házról-házra s különféle címezen könyvrodalmnyokat gyűjtenek. *Horváth Kálmán* kir. tanácsos pogármeister ezúton is figyelmezteti a közönséget, hogy a város hatóságától kaptt szegénységi bizonyítványt senkit sem jogosít fel könyvrodalmnyok gyűjtésére, azért, ha valaki ezen az alapon adományt gyűjt, azonnal át kell adni a rendőrségnek.

— **Nagy hödöntések az erdőben.** A napokban tartott nagy havazás óriási károkat okozott a selmecebányai erdőben. A Paradiesom-hegyen s a város körüli erdőben a hóvíhar az erdő fenyeves teljesen tönkretette, csupán a vörőfenyők és az idősebb lucenyők maradtak meg. A Melegpatak környékétől a Gedeon-taró felé eső erdőben több, mint 15000 drb, vastagbű jegyenfenyőt és sok ezer fiatalbű törzest tört le. A nagy döntött ki a vihar. A felsőbónai erdőben 6—700 darab, a Rossgrundi ló környékén, a Széleshegy és a Baráthegy nevű erdőrészekben pedig mintegy 6000 darab vastg bű fenyőt tett tönkre.

— **Házasság.** *Dubravszky János* m. kir. erdőmérnökgyakornok, tartalékos zászlós, a selmecebányai liceumi főgimnáziumtól növendéke, folyó hó 9-én tartotta esküvőjét *Szochurek Mariskával*, Budapesten.

— **Országos vásár Tólpelsőcön.** A kereskedelmiági m. kir. miniszter 1915. évi 902. sz. alatt kelt rendeletével megengedte, hogy a Zólyom vármé. ye területéhez tartozó *Tólpelsőc* községben az 1914. évi október hó 5-ére esett, de hatóságai intézkedés következtében elmaradt országos állalvásás helyett, 1915. évi január hó 20-án póttállalvásárt tartssanak.

— **Segítőakció.** Haréteren levő katonáink számára az elmúlt héten *Farbaky István* 1 szőrmével bélelt tükabátot, *Choff József* 1 huszárménet adományozott.

Hadbavonult katonáink itthonmaradt családtagjainak segítésére Fekete Lajosné 10 K-t, Földesi Károlyné 3 K-t adományozott. A m. kir. dohánygyári munkásnők *huzadék* gyűjtése 14.73 K, a kir. kath. főgimnázium ifjúságának gyűjtése 50 korona.

A Vöröskeresztgyűjtelt selmecebányai szükségkórházának a felszerelésére és fenntartására Schöff József 3 K-t adományozott.

Horváth Kálmán kir. tanácsos, polgármester az elmúlt héten, a hozzá beküldött ruhanevekből 2 nagy télibundát, 1 kópönyeget, 1 téli felöltőt, 1 prémnyakvédőt, 9 mellényt, 7 pár harisnyát, 4 hósapkát és 1 pár érmelejtőt küldött a honvédelmi miniszterium Hadsegélyző-Hivatalának a szükségkórháznak pedig 2 csomag tépést adott át.

Itt említjük meg, hogy Selmecebányán, a háború kezdete óta, 203 család részétel állandó hozzájárulásban. A polgármester, a hadbavonultak hozzátartozói számára, a vörösló adományozott 2000 K-val együtt, 11501.57 K-t, a szükségkórházak fenntartására pedig 4769.71 K-t gyűjtött össze. A katonák karácsonyjára 223 K-t és 33 csomag ruhaneműt küldött a Hadsegélyző-Hivatalnak.

— **Egyházei hangverseny.** *Cziczka Angela*, a lévai fővezíry-Társaság zenetanárja, *Cziczka Sándor* selmecebányai karnagy lénya, december hó 21-én, a lévai piristák templomában egyházi hangversenyt rendezett. A hangversenyről illetőleg a művészno produkcióról a *Lévai Hírlap* kiváló zenekritikusa a következőket írja: „Az első szám *Cziczka* kisasszony saját szerzeményi praeludiuma volt. Praeludiumnak a nevé szerényen a művészno, de voltaképpen orgonaversenydarab, mely, a nemes és mindvégig költői tartalom mellett, számván van a művészi technika csillogtatására is. Fináléja, a Himnusz kontra-punktikus gyönyörű feldolgozása, igazán értékes művészi munka. A darab, a benne kifejezett hangulathoz képest, erővel, teljessen, nagy finomsággal, általában művészi bravúrral volt előadva s a közönségre nagy hatást tett. — Az Ave Verum és Az Ave Maria szintén a jeles zenetanárnó szerzeményei, melyeket kar adott elő. — A hatóság kar után egy Chopina praeludiumot játszott orgonán, mely álmódosó bűbájával, magasan költői előadásával a hozzáértők szívébe markolt. Nem volt külön műsorszám, el volt rejtve, de mi észrevertük s mint a hangverseny legnagyobb kincsét értékeljük.”

— **Adományok a kórházaknak.** A Vöröskeresztgyűjtelt selmecebányai szükségkórházainak, a beteg és sebesült katonák számára, az elmúlt héten a következők adományoztak: Matzner Józsefné 4 inget, 4 lábravalót, 4 pár harisnyát, Kuppán Jánosné 2 inget, 2 trikóinget, 3 lábravalót, Seidl Ágostoné 2 trikólábravalót, 1 trikóinget, Strausz Sándorné 1 lábravalót, Patta Gyuláné 2 inget, 2 lábravalót, Hermann Emil 4 doboz cigarettát, Muranesan 1 lábravalót, N. N. 6 pár harisnyát, 2 lábravalót, 2 inget, az Ev. Nőegylet 24 inget, 24 lábravalót, 30 trikóinget, 60 zsebkendőt, 3 karkötőt, 48 inget, 4 lábravalót, 12 asztalkendőt, 14 nagy párnahuzatot, 3 kis párnahuzatot, 1 kis párnát, 6 konyharuhát, 8 lepedőt, 6 pár harisnyát, 30 vizespoharat, Makávé Miklósné 12 pár kapát, 24 zsebkendőt, Bogya Adó 10 l. tejet, Fekete Lajosné. Kövesi Antal 200—200 cigarettát, Joerges Ágostoné 4 inget, 2 alsónadrágot, 6 pár harisnyát, 1 párnahuzatot, Goldner Adolf 300 cigarettát, Baán Elemérné 1 tál pogácsát, 2 tál tésztát, Suhajda Lajosné 3 üveg málnaszörpöt, 2 üveg egest, 2 üveg paprikát, 2 üveg ribizli, Deutsch Zsigmondné 65 embernek uszonnát, Löbl Gréti 200 cigarettát, Winterstein Bernátné 1 l. málnaszörpöt, Goldfusz Mihályné 2 zsák burgonyát, Fischer Samuné 2 tál poszonyi kiflit, Jákó Gyuláné 1 l. lencsét, 1 l. babot, 1 kg. kávé, 1 doboz

Franck-kávé, 1 doboz cigarettát, Tomasovszky Lajosné 6 kg. mariahúst.

A városi kórháznak: Rappensberger Vilmos 200 cigarettát, az Ev. Nőegylet 5 tucait férfinget, Ernst Zsigmondné 5 üveg bort, 500 cigarettát, 40 szivart, Kinka Mihályné 4 üveg befőttest, 2 üveg málnaszörpöt, Balázs Jánosné 2 l. tejet.

A bányász kórháznak: Róthbauer Ferencné 46 szivart, Mátray Gusztáv 200 cigarettát, Vodráska Béláné 40 almát, Körös László 9 l. tejet, a Vöröskeresztgyűjtelt 20 pipát, 400 cigarettát, Paulinyi Mátyásné 2 l. tejet, kalácsot, 100 cigarettát, dr. Vártesi Tóth Imréné vacsorát, Engel Zsigmond 1 üveg bort, 60 szivart, 100 cigarettát, Arkosi Béláné 1 üveg szilvioriumot, süteményt, Vojtás Böske 100 cigarettát, Róthbauer Ferike 20 gyertyát, 40 tábori levelezőlapot, 1 imádságos könyvet, Weisz Ignác 1 csomag cigarettát, 20 csomag pipadohányt, 1 doboz szivarkahüvelyt, Sobó Jenőné uszonnát.

— **A gázkoksz** a legolcsóbb, legtisztább és a legtakarékosabb fűtőanyag. Mivel a fűtőhatása meghaladja a 7000 kalóriát, Selmecebánya igen tisztelt lakosságának nagyon ajánlható.

A gázkokszot akármilyen kályhában lehet használni, mert a már felszerelt kályha csekély költséggel átalakítható gázkokszfűtésre.

— **Kolera ellen a legbiztosabb óvószér a kénes gyűjtyó-gyóg- és borviz.** [Kapható, az egyedelarúsító-nál, Greguss Antalnál.

Orvosok mint külön, köhögés elleni szert ajánlják a

KAISER
mell-karamellát a három nyelvvel.
Millió ember használja a

Köhögés

rekedtség, katarus, elnyálkásodás, hörgőhurut, fájós nyak, valamint megbéles elkerülése ellen.

600 közi, hitel, orvosi és magánosok bizonyítványai a biztos eredményt igazolják. Igen egészséges és jóízű bombonban 20 és 40 fill. Dobozban 60 fill.

Kapható: Márkus M. cukrászdájában, Mikovényi A. és Margotsy J. örökös gyűjtőáruháiban **Selmecebányán**, Walko J. K. és Szentistványi A. **Gölnichányán**.

NYILTÉR.

E rovat a ttt közlötteknek nem felelős a szerk.

Közönetnyilvánítás.

Mindazoknak, különösen Kachelmann Károly vihyei gépgyáros úrnak, társainak, személyzetének, akik boldogult, kedves férjem elhunytakor nagy bánatomban részvételvel voltak irántam, korporsójára koszorút adtak s utolsó nyugóhelyére elkísérni sziveskedtek, őszinte szívből fakadó hálával mondom köszönetet.

Öz. Zeemla Mártonné.

Óvás.

Tudomásomra jutott, hogy zenekarom egy tagja azzal az ürügyel jár házról-házra gyűjtő-

ívvél, hogy elbocsátottam. Ezzel szemben tisztelettel értesitem a nagyrészt közönséget, hogy zenekaromból nem bocsátottam el senkit és kérem a gyűjtőívvél visszautasítani. Kiváló tisztelettel

S. Balogh László.

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI.

325.—1915. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter f. é. január 10-én kelt 305. eln. sz. rendeletével az Á. alosztályú (katonailag kiképzett) népfőlkelésre kötelezett magyar állampolgároknak tényleges népfőlkelési szolgálatra behívását rendelte el és pedig f. é. január 20-ikára.

Felhívom tehát az e város területén tartózkodó 1875—1876—1880. években született és esetleg ennél fiatalabb A. alosztályú (katonailag kiképzett) népfőlkelésre kötelezett magyar állampolgárokat, akik a közös hadseregűel, honvédségűel, vagy a csendőrségűel szolgáltak és bármely okból még a nem tényleges viszonyban (polgári viszonyokban) vannak (pld. mint létszámfeleltettek, betegek stb.), hogy valamennyien, tehát az ajánlati lappal ellátottak is, tekintet nélkül a benne foglalt rendelkezésre és illetőségi helyükre, a további utasítások megadása céljából, hivatalomban (Városbáza, II. em. 9. ajtó) f. évi január hó 17-én (vasárnap) délelőtt 10 órakor okvetlenül és teljes számban jelentkezzenek.

Félreértések kikerülése végett megjegyzem, hogy bármely okból, tehát betegség, vagy szolgálatkötetenség okából szabadsággoltak, továbbá bármely fegyverneműel származó, tehát az összes, a lovasságnál selmecebányán is jelentkezni, illetőleg bevonulni kötelesek.

Népfőlkelési igazolványi könyveiket, vagy netán náluk lévő egyéb katonai okmányjaikat okvetlenül hozzák magukkal.

Selmecebányán, 1915. január 1-én.

Sztancsany Miklós
főjegyző, katonagyűjtyó elnök.

1311—1914. sz. polg.

Figyelmeztetés.

A m. kir. belügyminiszter 9059/1914. számú rendelete folytán figyelmeztetnek a kereskedőzöltek tulajdonosai, hogy ellenségtől zsákmányolt fegyvereket és felszerelési cikkeket nem kirakatokban kiállítani, sem pedig egyébként forgalomba hozni nem szabad, hanem a legközelebbi katonai parancsnoksághoz, vagy a legközelebbi közigazgatási hatóságához kell be szolgáltatni őket.

Selmecebányán, 1915 január hó 2. án.

Horváth Kálmán
kir. tan., polgármester.

Hirdetmény

Az ebtartási szabályrendelet végrehajtása tárgyában kiadott utasítás értelmében a város területén tartható **ebek összejárat** a folyó évré terjedőleg a f. évi január hóban kell eszközölni, felhívtnak tehát az összes birtokosok, hogy ebeiket f. évi január hó 1-től 30-ig az alulírt hivatalnál annál is inkább jelentsék be, mert ellenesetben, a szabályrendelet 41. §-a alapján, büntetésben részesülnek, ebeik pedig kiirtatnak.

Selmecebányán, 1915. január hó 1-én.

A városi számvérvőség:

CSÁNYI OTTÓ
városi főszámvévő.

82142.

II—1914. szám.

Hirdetmény

a III. osztályú keresetadó alá tartozó jövedelmek bevallása tárgyában.

Az adózók kötelesek 1915. évi január 20-áig üzteltük, vállalatuk vagy egyéb hasznonhajtó foglalkozásuk után az adóvetet megelőző három évi, vagy ha az üzlet, vállalat vagy foglalkozás annyi év óta még fenn nem állna, megkezdésétől számítandó, illetőleg fennállása idejére eső kereseti vagy üzleti tisztanyereményt bevallani.

Evi tisztanyereménynek vétetik az üzletből vagy foglalkozásból eredő összes jövedelemnek a része, mely az üzlet vagy foglalkozás folytatásához szükséges kiadások levonása után fennmarad; az üzlettulajdonosnak s általában az adófizetésre kötelezettségnek oly kiadásai azonban, melyek nem az üzlettel vagy foglalkozással járnak, hanem akár magának, akár pedig a családjának és hozzátartozóinak fenntartására szolgálnak, a jövedelemből, keresményből le nem vonhatók.

Aki több vállalatból, keresetből, illetőleg jövedelemforrásból hűz jövedelmet, köteles minden egyes vállalatról, vagy keresetről külön vallomást adni.

Azok az adókötelesek, kik segédekkel dolgoznak, tartoznak a vallomáshoz segédmunkásaik jegyzékét csatolni s ebbe a jegyzékbe a segédek nevei, az üzletbe vagy foglalkozásba belépésüknek ideje, havi vagy évi fizetésük pontosan kiteendő.

Az az adózó, aki a vallomástételre kitűzött fenti határidő után lép a III. oszt. keresetadóköteles sorába, adóköteles üzteltének megnyitása napjától számított két hónap alatt köteles vallomást adni.

A III. osztályú keresetadó alá eső jövedelemnek bevallása, valamint az üzletben alkalmazott segédek bejegyzésére szolgáló űrlapokat az adózónak a községi elöljárók (városi adóhivatalok) ingyen szolgáltatják ki.

A bevalló az űrlap egyes rovatait kitölteni s annak bizonyításul, hogy az adatokat saját tudomásához képest pontosan és lelkiismeretesen közölte, eskü helyett polgári becsületszava zálogául nevét, valamint a bevallás napját és helyét aláírni köteles.

E vallomás a fentebb kitűzött határidő alatt a községi elöljáróságnál (városi adóhivatalnál) nyújtandó be.

Mindazok az adózók, kik üzteltüket, vállalatukat, keresetüket vagy jövedelemforrásukat az államkincstár megrovidítésére irányított szándékából az adókötelezettek és adótárgyak összeírása alkalmával akár szóval, akár írásban valótlanul mondják be, vagy eltitkolják, avagy vallomásukat bizonyíthatólag hamis adatokra alapítják, az adótárgynak egészben vagy részben történt eltitkolásával elkövetett jövedéki kihágás miatt az 1909. évi XI. tc. 93. (1913. 50000. sz. hiv. összeállítás 201.) §. értelmében büntetettnek.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek igazgatóságának és felügyelőbizottságának tagjai, a jelenléti jegyekért járó összezekre

szelve, valamint az ily vállalatok és egyletek ügynökei ügynöki díjakra nézve vallomást adni nem tartoznak. Ezeket az összezeket az illető vállalatok, egyletek kötelesek bevallani, illetőleg kimutatni, (1875. XXIX. t.-c 16. §., 1909. évi 126626 sz. p.ümin. körr.)

M. kir. Pénzügyigazgatóság.
Ipolyság, 1914. november hó 2-án.

Kegyé Sándor
királyi tanácsos, pénzügyigazgató.

HIRDETÉSEK.

CSENDES,

napos helyen 3 szobás lakást, melléképítményekkel, keresek május elsejére, esetleg azonnal. Ajánlatok ÖZV. SINGER LAJOSNÉ címén, e lap kiadóhivatalába kéretnek.

**60 év óta fennálló
péküzlet, műhely,
lakással együtt, beru-
kolás miatt, május 1-től
kiadó. — Bővebbet özv.
BAUMERTH LAJOSNÉNÁL.**

Jó tűzifát a közönségnek

2 m bükkfa 17 K.
2 m tölgy és cser 15 K.

Megrendelhető Joerges A. özv. és fiánál.
Weisz Adolf Tópatak.

Egy ügyfelünk megbízásából

eladó

2 drb Selmecei Népbanki részvény,
3 „ Zsarnócái Népbanki részvény és
3 „ Magy. Vöröskeres. nyereményjegy
A Selmecebányai Kereskedelmi és
Hitelintézet r.-t. igazgatósága.

KIADÓ LAKÁS.

A Zsigmondy-utca 65. számú ház I. emeletén egy 5 szobából álló szép lakás, melléképítményekkel, május 1-től kiadó. (Bővebbet Szenthárom-ságtér, Heinecz-ház, I. emelet.)

Az ul

„BERSON“
gumaburkok előnyei.

szendkívül tartós kiválóan rugalmas formája ideális

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, hogy a **Deák Ferenc-utca 255. szám** alatt fennálló **WENIGER ÉS ELEK**

szabó-üzletet

ezentül saját nevemen folytatom tovább.

Kérem a nagyérdemű közönséget, hogy amint eddig, ezentül is nagyrabecsült megbízásaival támogatni sziveskedjék. Részemről mindent elkövetek, hogy a nagyérdemű közönség ruhaszükségletének legkényesebb igényeit is ki tudjam elégíteni.

Kiváló tisztelettel

ELEK BÉLA

űriszabó.